Ágh István

Betegek alvilága

Vörösen alkonyodik nyári nyolc óra tájban,
úgy hagyja el pírját a nap, akár csak te a véred,
mikor a sürgősségi részleg alvilágába lépünk,
fölszállunk egy vakvágányon álló tehervonatra,
mintha nem is a kánikulai hőség vert hada lennénk,
fölrémlik a világháborús transzport megszokott képe,
míg helyet szorít egy elterülő nő maga mellett,
kis pemzli fejét, mint óriási teknőc, feléd fordítja,
én itt a kíséröd vagyok, hogy árván el ne tévedj
a fantasztikus árnyak, durva végtagok sűrűjében.

Annyi deformált test és fájdalmában is fiatal szépség
között az arcod változásait figyelem titokban,
meddig bírod még a várakozást, mialatt órák telnek,
mi sújt legjobban, ami megtörtént, vagy ami rád vár?
a szörnyű élmény múlhatatlan következménye bánt-e,
ahogy fektedben körülálltak, az a köztéri szégyen,
mikor sebzett lábadból ömlött s alvadt köréd a véred,
vagy az esetről feledkezve vársz csak a fehér köpenyre,
sürgős dolgai közt hátha észrevesz valaki végre,
s nem mást szólít nevén, téged keres, ha rád néz.

Hullámoznak a hangok, csönd nehezül szívünkre,
kihallható a fájdalom, mikor köhögve tör fel a sóhaj,
hordágyak harci szekerén robognak át rajtunk a mentők,
a *megdöglöm* és az *öljetek meg* borzalmát tolják el tőlünk,
rá a *megölöm azt a kurvát* gurul tovább az elvonóba,
de nincs válasz a folyosókon visszhangzó kiáltozásra,
melyen most nem ütközik meg, aki az életét félti,
magunkba zárkózunk inkább, önérzetünket mentegetve,
hisz minket is itt hagytak, csomagnak, mint az öregasszonyt,
aki géz-fehér álarcán át szemgödreiből pislog.

ÁGH ISTVÁN (1938) író, költő, műfordító. A *Hitel* főmunkatársa. A Nemzet Művésze.

Hozza lányát a nagycsalád, s a helyfoglaló rokonság
átkozódik, amíg övék nem lesz az egész földszint,
garázda botrány készül, s mitől a családfő megvadul,
attól derül a tetovált filmsztár az asszony bőrén,
ám az ikertestvérek talpig feketén megjelennek,
ahogy fölkeltik a figyelmet, eltompítják az időérzéket,
egyik a tévékészüléket, a másik ablakot nyit,
mintha valami lenne ott, hol a fejünk fölé merednek,
így már éjfél is elmúlt, s még mindig nem az történik,
ki tudja, hogy miért nem, amiért idehoztak.

Ezt a kisfiút is halálos pánik sodorhatta idáig,
amíg apja a ruhaakasztón átvetett infúzión függ,
itt rohangál, ha otthon nem maradhat szülei nélkül,
lassan fölenged az ijesztő ideiglenesség feszültsége,
nem nagyon borzaszt már, hisz mi sem vagyunk különbek
ebben a hirtelen fölkapott öltözékben, bepólyált lábbal,
ahogy épp egy blúz, egy nadrág akadt a kézbe,
és nem jutott eszünkbe, hogy éjjel majd hideg ráz,
legyünk türelmesek, mert ha nem bírjuk, meghalunk,
mint a Vathy Zsuzsi, mikor hazaszökött a halálba.

Történeteim színtere volt, mi most annyira elcsigáz,
életmentésnek tetsző, méltatlan várakozásra késztet,
de ébren tart, mert elmúlik, s miként minden emlékezés,
a rosszat, hogy éljünk tovább, élhetővé felejti,
itt kötöztek be, el ne folyjon vérem a vérengzés után,
itt tudhattam meg, mennyit ér az ifjúság varázsa,
itt szülte lányom unokáimat, hol nagyanyja eltávozott,
és csomagba gyűrt holmiját itt vettük át oly tétován,
mint most, hogy rád került a sor, elmehetünk mi is haza,
már az éjnek is vége van, korán virrad, négy órakor.

Útonálló

a karaktergyilkosság áldozatainak

Buja kákics, vadzab, szederinda
települt a kapálatlan sírra,
vén, elhagyott parlagnak tűnhetne,
ha nincs ez a fejfa beletűzve,

kit leplez a növényzet? miféle
bűn az, melynek ez a büntetése?
mint az élő a holtra kíváncsi,
mennék tovább, mégis meg kell állni,

lonc kúszik keresztbe az íráson,
míg a nyaklott fejfáról lerántom,
megdermeszt a fölébresztett emlék,
idegen, nagy, hideg hüllőszem néz,

elém csúszik, vagy én támadok rá,
árammal sújt, bár nem érek hozzá,
megbénít a tehetetlen szégyen,
mintha ott lennék a röpgyűlésen,

az meg itt, kit telibe találtam
petíciónk aláírásával,
bár én akkor azt se vettem észre,
kinek, mitől lettem ellensége,

folyt az elképesztő gonosz játék,
nem sejtettem, mekkora csapás ér,
nevemet, mint nyilvános szitokszót,
meghurcolták szorgos végrehajtók,

csöndben, mintha semmi sem történne,
lopódzott a nem várt balszerencse,
az létezett, akiről ők mondták,
hogyha kellett, megszüntették egymást,

ember embernek lett Trianonja,
egészen a szívig darabolva.
amíg fölöttünk az idő elmúlt,
valamiképp mindünk belecsonkult.

Kivirágzott égbolt

A magasság fehér favirággal telt meg,
mintha még az ég is cseresznyefa volna,
fekete ágakkal behálózott felleg
veti árnyékát az alatta állókra,

ott kellene állnom, nem színes fényképen
nézni tulajdon fám gyászba borulását,
túladtam négy nemzedéknyi örökségen,
s őket adtam el az utódaim kárán,

és így lett senkié, mint egy árokszélen,
azé, aki előbb nyújtózik föl érte,
nem irigylem, hogy a cseresznye másé lett,
csak az emlékemet ne vegyék el tőlem,

senkinek se fontos, hogy ezt a fát apám
kilencszáznegyvenhét nyár végén szemezte,
minden mozdulatát illetékes gyanánt,
jövendő gazdaként éltem át mellette,

ahogy az áztatott vesszők levelének
tövéből fiatal gyümölcsöst varázsolt,
élő bölcsőt metszett tompa végű késsel,
s egy törékeny hajtást a zöld héj alá tolt,

s bekötötte, mintha egy sebes ujj bökne,
égre célozván a remény irányában,
háború utáni pályások üzentek
ilyen bizalommal a dédunokáknak,

hamar ragyogtak a termés zöld szemei,
éppen a nyáridő kezdetére érett,
aztán a gyümölcsök sorban októberig,
s pálinkafőzéssel lett vége az évnek,

ki fejti meg végre a növények titkát,
mire a türelmes vak és süket massza,
talán valakinek dolgainkkal szolgál,
s a bőséges pompa csupán az álarca?

nyaranta hajnali harmatra ébredtünk,
ránk ömlött a meleg, taréj-vörös égalj,
amit akkor szokás szerint számba vettünk,
csak azt jelentette, minden a helyén van,

de az istálló már túl nagy volt egy lónak,
éhes tehén bőgött a másik sarokban,
szél nyikorgatta a nyaklott ólajtókat,
beszakadt, s már végleg úgy maradt a pajta,

s nőttek a fák, miként minden ég felé tart,
házőrző eb ugat idegen zajokra,
rendőr cseresznyézik rekvirálás alatt,
bajuszát, mint a vér, dús lé pirosítja,

csak az ádáz törvényt megszegni ne merjük!
mert a végrehajtó jön a kisbíróval,
mindent elveszettünk, mire rendeltettünk,
én se lettem gazdaságunk folytatója,

kit saját földjéből alkotott az Isten,
nem szabadulhat meg a rög nyers szagától,
maga után húzza, bárhová kerülve
megérzik, mint emberszagot a vadállat,

a képen apámat látom láthatatlan,
én is vele együtt, másnak észrevétlen,
ülünk a zöld padon hazai tavaszban,
a két helyzet ötven év különbségével,

föltolom fejemre apai kalapom,
vagyunk együtt mozgó ikrek vén kettőse,
akiket valaki csősznek hátra hagyott,
mint hosszú árnyékot, gyepszőnyegbe szőve.